

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

11. september 2013

Udkast til Kommissionens Forordning om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte.

1. Resumé

Kommissionen har fremsat en meddelelse om en reform, der skal modernisere statsstøttereglerne og statsstøttepolitikken.

Målet med statsstøttereformen er en modernisering af statsstøttereglerne, så der sættes effektivt ind overfor konkurrenceforvridende statsstøtte, der påvirker samhandlen på det indre marked. Målet er, at fokus flyttes mod at fremme reel økonomisk vækst, arbejdspladser og konkurrenceevne på et effektivt, åbent og velfungerende indre marked. Målet er endvidere, at statsstøttepolitikken fremover i højere grad skal understøtte budgetdisciplin og effektiv anvendelse af de offentlige ressourcer.

Reformtankerne indebærer, at Kommissionen vil fokusere ressourceanvendelsen på store konkurrenceforvridende sager, og at medlemsstaternes myndigheder i de øvrige sager skal udøve selvkontrol i samarbejde med Kommissionen. Tilsvarende lægges der op til, at statsstøtten i medlemsstaterne målrettes mod; investeringer i forskning, udvikling og innovation, fremme af klimamål og den grønne økonomi, at skabe lettere adgang til finansiering for små og mellemstore virksomheder, og at skabe øget økonomisk og social samhørighed i EU.

Planen er med start i 2013 at forenkle og samordne de 37 eksisterende sæt af statsstøtteregler, at etablere lettere og hurtigere statsstøtte-procedurer og at intensivere samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder.

I den forbindelse har Kommissionen fremlagt et første udkast til en ny forordning om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (de minimis-forordningen).

Forslaget blev drøftet på et møde mellem Kommissionen og medlemsstaterne på en workshop den 1. juni 2013.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde d. 8. maj 2012 en meddelelse med en plan for modernisering af EU's statsstøttepolitik og statsstøtteregler (statsstøttereformen), og har foreløbigt revideret to forordninger og to sæt retningslinjer.

De minimis forordningen (forordning (EF) nr. 1998/2006) indebærer, at støtte der ydes for en periode af tre år og ikke overstiger et loft på 200 000 EUR (100 000 EUR for vejtransportsektoren) ikke betragtes som statsstøtte. Forordningen finder udelukkende anvendelse på støtte, hvis det nøjagtige støttebeløb kan forudberegnes præcist. Forordningen finder blandt andet ikke anvendelse på fiskeri, primærproduktion af landbrugsprodukter, eksportstøtte og støtte til kriseramte virksomheder.

Revisionen af de minimis-forordningen er direkte forbundet med reformen, og Kommissionen ser den som et vigtigt element i initiativet til at modernisere EU's statsstøttepolitik.

De minimis-forordningen er en delegeret Kommissionsretsakt, der vedtages af Kommissionen efter konsultation af medlemsstaterne med hjemmel i TEUF art. 108. D. 23. maj 2013 blev afholdt møde i Det Rådgivende udvalg på baggrund af Kommissionens første udkast, hvor samtlige medlemsstater deltog.

3. Formål og indhold

Den 8. maj 2012 fremlagde Kommissionen en meddelelse om modernisering af EU's statsstøttepolitik, der fastsætter målene for en ambitiøs reform. Den skal bidrage til en mere overordnet EU-dagsorden, som har til formål at skabe vækst, samtidig med at den støtter medlemsstaternes bestræbelser på at konsolidere deres budgetter. I denne forbindelse ønsker Kommissionen, at statsstøttepolitikken fokuseres på at lette behandlingen af støtte, der er veludformet og målrettet påviste markedssvigt og mål af fælles europæisk interesse. Det er også Kommissionens hensigt at håndhæve politikken i de sager, der har størst indflydelse på det indre marked, at strømline reglerne og gøre beslutningsprocessen hurtigere.

Udkastet til en ny de minimis-forordning indeholder en væsentlig ændring i forhold til den eksisterende forordning. I den nuværende forordning kan medlemsstaterne frit vælge mellem enten at føre et centralt register over alle de minimis-foranstaltninger eller have et system, hvor den pågældende myndighed, som yder de minimis støtte modtager en udfyldt virksomheds-erklæring om modtaget støtte fra støttemodtagere, som baserer sig på de oplysninger, som virksomheden afgiver. I Danmark anvendes virksomheds-erklærings-modellen.

Udkastet indeholder forslag om at afskaffe valgfriheden mellem de to muligheder. I stedet stilles der krav om indførelsen af et obligatorisk nationalt

register over alle virksomheder, som modtager de minimis støtte, med angivelse af blandt andet støttebeløb og virksomhedens stamoplysninger.

Udkastet indeholder derudover forslag om at tydeliggøre og forenkle reglerne som for eksempel indførelsen af en række legalitetsformodningsbestemmelser (såkaldte "safe harbour" bestemmelser i form af eksempelvis omregning af støtteloftet til garantier og lån) og en forenkling af definitionen af "kriseramte virksomheder", som er udelukket fra at modtage støtte under de minimis-forordningen.

Kommissionen foreslår, at det nuværende støtteloft på 200 000 EUR pr. virksomhed i løbet af tre regnskabsår ikke hæves. Dette skyldes, at Kommissionens data ikke viser tegn på, at et højere loft vil være berettiget, da størstedelen af støttemodtagerne modtager mindre støttebeløb, og da langt størstedelen af støttemodtagerne sandsynligvis aldrig når loftet. Derudover mener Kommissionen, at en betydelig forhøjelse kan påvirke samhandlen eller konkurrencevilkårene, hvilket kan medføre en retlig risiko. Endvidere vil eventuel omfattende brug af de minimis-støtte og de samlede virkninger heraf kunne give problemer, navnlig set i lyset af den økonomiske afmatning og medlemsstaternes ulige budgetmuligheder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til en ny de minimis-forordning berører ikke nærhedsprincippet. Statsstøttereglerne er i henhold til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde art. 108 underlagt Kommissionens enekompetence under kontrol af EU-domstolen.

6. Gældende dansk ret

Forslaget til en ny de minimis-forordning vil ikke direkte berøre dansk lovgivning, idet området er reguleret af EU-traktatens bestemmelser og derfor ikke implementeret i dansk ret. Dansk ret og lovinitiativer skal følge retspraksis på statsstøtteområdet, hvilket håndhæves af Kommissionen og EU-Domstolen.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. De danske myndigheder er forpligtet til at overholde statsstøttereglerne i Den Europæiske Union. I det omfang der vil blive stillet krav om indførelsen af et obligatorisk register, vil dette medføre omkostninger til etablering og drift i et på nuværende tidspunkt ukendt omfang. Det må dog forventes, at etablering i sig selv vil kunne koste op imod et millionbeløb,

mens den årlige drift formentlig vil ligge herunder. Men da de nærmere krav til et sådan register endnu ikke er kendt, er disse vurderinger behæftet med en meget høj grad af usikkerhed.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Statsstøttereformen forventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i Danmark og EU. De samlede konsekvenser af statsstøttereformen vurderes at kunne være et mere velfungerende indre marked med øget konkurrence, vækst, beskæftigelse og bedre konkurrenceevne, lettere procedurer og færre administrative byrder, ligesom den konkurrenceforvridende statsstøtte vil kunne begrænses.

Herudover forventes det, at Kommissionen gennem effektiviseringen af klagesystemet får frigjort ressourcer, som kan anvendes til behandlingen af mere komplekse sager med større betydning for det indre marked.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

I det omfang forslaget gennemføres i sin nuværende form, og der stilles krav til etableringen af et centralt register, vil forslaget kunne medføre, at virksomheder i mindre omfang vil kunne forpligtes til at afgive visse nye oplysninger om virksomheden og den støtte, som virksomheden har modtaget. Herudover er det forventningen, at de forenklinger, som forslaget lægger op til, vil påvirke administrationen af de minimis-ordninger positivt, hvilket igen vil have en positiv effekt for erhvervslivet.

10. Høring

Forslagene har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål.

Der er modtaget høringssvar fra

- Danske Regioner
- Danske Maritime
- Vækstfonden
- Dansk Industri
- FSR - Danske Revisorer
- Dansk Aktionærforening
- Forbrugerrådet

FSR – Danske Revisorer, Dansk Aktionærforening og Forbrugerrådet, har ingen bemærkninger til høringen.

Danske Regioner opfatter de minimis-ordningen som langt den mest fleksible af statsstøtteordningerne, idet den stort set ikke er aktivitetsbestemt. Der-

udover er de minimis-ordningen den ordning, der er mindst administrativ tung for både tilsagnsmottagere, virksomheder og programadministratorer.

Danske Regioner finder, at en forhøjelse af de minimis-loftet vil være en stor forenkling af vækstforaenes strukturfondsadministration, og anfører i den forbindelse, at en forhøjet tærskelværdi på det generelle de minimis-loft på 200.000 EUR vurderes at ville forenkle statsstøtteproblematikken betydeligt samtidig med, at det kun vil have marginal betydning for konkurrenceforvridningen.

Danske Maritime deler Kommissionens opfattelse af, at der ikke er grundlag for at hæve det aktuelle de-minimis støtte loft på 200.000 EUR pr. virksomhed i løbet af tre regnskabsår.

Danske Maritime støtter endvidere, at hver enkelt medlemsstat skal oprette et centralt register over de minimis-støtte med åben adgang for alle.

Vækstfonden har overordnet den opfattelse, at det udkast til nye regler, ikke i væsentlig grad forringer Vækstfondens aktuelle eller fremtidige muligheder for at etablere udlåns- eller garantiordninger med et vist element af statsstøtte i forhold til de gældende regler.

Vækstfonden har desuden den opfattelse, at de standardiserede beregninger for garantier ikke i enhver henseende er hensigtsmæssig, fordi de tilsyneladende ikke lægger vægt på risikodeling, men derimod lægger vægt på varighed. Indførelsen af legalitetsformodningsbestemmelser; Såkaldte "safe harbour" bestemmelser mindsker forordningens anvendelsesmulighed i forhold til almindelig erhvervsmæssig finansiering, men dog ikke radikalt.

Dansk Industri støtter Kommissionens synspunkt om, at det nuværende støteloft på 200.000 EUR skal bevares

Dansk Industri finder det overordnet vigtigt, at der er en effektiv kontrol med de minimis støtte. Danske Industri finder imidlertid, at der er en række valide argumenter, der taler for at bevare den nuværende fleksibilitet i den gældende de minimis forordning, dvs. valgmulighed mellem at oprette et centralt register eller bruge tro-og-love erklæringer fra støttemodtagerne. For det første vil et sådant register være relativt omfattende, komplekst og dyrt at oprette for de nationale myndigheder. For det andet vil de nationale myndigheder skulle afsætte et (formentlig) større beløb til den løbende drift og administration af registret. For det tredje bør Kommissionen i lyset af den økonomiske og finansielle situation i EU være tilbageholdende med at pålægge medlemsstaterne yderligere omkostninger.

Dansk Industri foreslår som alternativ til et centralt register, at der etableres en årlig rapportering til Kommissionen for brugen af de minimis-støtte og at tilbagebetalingsproceduren for ulovlig statsstøtte samtidig styrkes.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På mødet mellem Kommissionen og medlemsstaterne d. 1. juni 2013 var der generelt opbakning til Kommissionens forslag til en ny de minimis-forordning.

Dog var der stor modstand mod kravet til indførelsen af et obligatorisk nationalt register i medlemsstaterne ligesom nogle medlemsstater ønskede at hæve loftet op til 500.000 EUR per virksomhed over 3 år.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Generelt er den danske statsstøttepolitik på linje med Kommissionens tilgang til statsstøtte. Regeringen støtter en markedsbaseret tilgang med målet at fremme velfungerende effektive markeder, hvor statsstøtten i EU reduceres og fokuseres mod horisontale formål i EU's fælles interesse, f.eks. fremme af vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation, klima-, energi- og miljø formål og fremme af adgangen til risikovillig kapital for små og mellemstore virksomheder og alene anvendes som instrument for identificerede markedsfejl. Regeringen støtter ligeledes de eksisterende restriktive regler for statsstøtte til stabilisering af de finansielle markeder under den finansielle og økonomiske krise.

Fra regeringens side bakkes op om Kommissionens forslag til statsstøttereform. Fra regeringens side er det målet, at statsstøttereformen skal styrke et velfungerende indre marked med mindre omfang af konkurrenceforvridende statsstøtte og bidrage til, at den offentlige støtte i EU og Danmark målrettes mod at skabe gode attraktive vækstvilkår. Fra regeringens side støttes ligeledes målsætningen om, at statsstøttereformen skal bidrage til øget budgetdisciplin, ligesom der lægges vægt på, at statsstøtteregler og procedurer forenkles og gøres mere brugervenlige.

Regeringen ønsker at bibeholde den eksisterende valgfrihed mellem et nationalt centralt register over alle de minimis-foranstaltninger eller have et system med virksomhedserklæringer, baseret på oplysninger afgivet af de relevante virksomheder. Regeringen er i den forbindelse af den opfattelse, at de støttegivende myndigheder med den eksisterende mulighed for virksomhedserklæringer har tilstrækkelige midler til at kontrollere, at loftet ikke overskrides.

Det er væsentligt, at de positive effekter af at indføre et nationalt centralt register i givet fald opvejer de omfattende administrative og økonomiske byrder, som medlemsstaterne vil blive påført ved etablering og drift af registret. Dette er ikke dokumenteret.

Regeringen støtter Kommissionen i at forenkle og tydeliggøre reglerne og dermed lette de administrative byrder ved anvendelsen af regelsættet.

Regeringen støtter Kommissionen i at bibeholde det nuværende støtteloft på 200.000 EUR per virksomhed over en periode på 3 år. Regeringen er i den forbindelse enig med Kommissionen i, at et højere loft med stor sandsynlighed vil medføre, at samhandelen mellem medlemsstaterne på det indre marked og/eller konkurrencevilkårene vil blive påvirket negativt. Derudover bemærker regeringen, at Kommissionen ikke finder, at der er et praktisk behov for at hæve loftet for de-minimis-støtte.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslagene har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.